

**ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ
УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

**Ministry of Education and Science of Ukraine
Rivne State Humanitarian University
Department of wind and percussion instruments of RSHU**

**THE HISTORY OF FORMATION
AND DEVELOPMENT PROSPECTS OF WIND MUSIC
IN THE CONTEXT OF NATIONAL CULTURE
OF UKRAINE
AND ABROAD COUNTRIES**

The collection of scientific works

Vol. 12

**Rivne
2020**

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра духових та ударних інструментів РДГУ**

**ІСТОРИЯ СТАНОВЛЕННЯ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ДУХОВОЇ МУЗИКИ В КОНТЕКСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ТА ЗАРУБІЖЖЯ**

Збірник наукових праць

Випуск 12

**м. Рівне
2020**

УДК 788 : 008(063)

I-90

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації *серія KB № 19865-9665 P***Збірник наукових праць видається з 2006 року.***Друкуються за ухвалою Вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 3 від 28 травня 2020 р.)***Редакційна колегія:****Цюлюпа С.Д.**, заслужений діяч мистецтв України, кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, **голова редакційної колегії;****Палаженко О.П.**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, **відповідальний секретар;****Карпак А.Я.**, доктор мистецтвознавства, професор, м. Львів;**Качмарчик В.П.**, доктор мистецтвознавства, професор, м. Київ;**Рада Славінська**, доктор мистецтвознавства, професор, м. Пловдив, Болгарія;**Стоян Караіванов**, доктор мистецтвознавства, професор, м. Пловдив, Болгарія;**Пьотр Лято**, доктор мистецтвознавства, професор, м. Краків, Польща;**Кшиштоф Камінський**, доктор мистецтвознавства, професор, м. Лодзь, Польща;**Скороходов В.П.**, доктор культурології, професор, м. Мінськ, Республіка Білорусь;**Леонов В.А.**, доктор мистецтвознавства, професор, м. Ростов-на-Дону, РФ;**Круль П.Ф.**, доктор мистецтвознавства, професор, м. Івано-Франківськ;**Сверлюк Я.В.**, доктор педагогічних наук, професор, м. Рівне;**Вовк Р.А.**, кандидат мистецтвознавства, професор, м. Київ;**Громченко В.В.**, кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Дніпро;**Кушнірук О.П.**, кандидат мистецтвознавства, старший науковий співробітник НАН України, м. Київ;**Гишка І.С.**, кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Львів;**Овчар О.П.**, кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Харків;**Цюлюпа Н.Л.** кандидат педагогічних наук, доцент, м. Рівне;**Яковчук Н.Д.**, кандидат мистецтвознавства, доцент, м. Київ;**Яковчук О.М.**, заслужений діяч мистецтв України, професор, м. Київ.**Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя.** Збірник наукових праць. Випуск 12 / Упорядник С.Д.Цюлюпа. – Рівне: Волинські обереги, 2020. – 182 с.

ISSN 2522-1590 (Online)

ISSN 2522-1582 (Print)

У збірнику містяться результати наукових досліджень у жанрі духової музики, поєднані різні підходи дослідників до розкриття питань з історії виконавства на духових інструментах, створення духових оркестрів та перспективи їх розвитку, а також з методики викладання гри на музичних інструментах.

Подана проблематика, наукові статті містять корисну інформацію для викладачів, студентів, магістрантів, аспірантів та докторантів мистецьких закладів вищої освіти і широкого кола шанувальників жанру духової музики.

The collection contains the results of research in the genre of wind music, combines different approaches of researchers to disclose the issues of history performance on wind instruments, creation of brass bands and prospects for their development, as well as teaching the methodic of performance on musical instruments. Submitted problematics and scientific articles contain useful information for teachers, students, undergraduates, graduate students and doctoral students of art universities, as well as for a wide range of fans of the brass music genre.

УДК 788 : 008 (063)

**Збірник індексується в міжнародних науково-метричних базах
Google Scholar та Academic Resource Index Research Bib.***За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідають автори статей.**Погляди авторів можуть не збігатися з позицією редакційної колегії.*

З М І С Т

Історія духового музично-виконавського мистецтва

Вовк Р.А. Тростина кларнета (підточування та обігрування)	7
Кушнірук О.П. Роль групи духових інструментів у смислоутворенні форми інструментальних концертів О. Яковчука	15
Овчар О.П. Життєпис і творчий портрет В.О. Богданова – фундатора духової музичної історії України	20
Леонов В.А. Музыкальный слух и сольфеджио	26
Круль П.Ф. Національна музична регіоналістика: інструментознавчий аспект	30
Цюлюпа С.Д. Стан та перспективи розвитку духової музики на Рівненщині	32
Гишка І.С. Алгоритм формування теситурної зони відносного комфорту трубача сьогодення	45
Piotr Lato. Aspects of musical technique and interpretation in Mieczysław Weinberg's Sonata for clarinet and piano op. 28 and Concerto for clarinet and string orchestra op. 104	51
Слупський В.В. Твори Й. Пецеля для ансамблю мідних духових інструментів у контексті німецької традиції XVII ст.	55
Старко В.Г. До річниці вшанування пам'яті В.М. Апатського – відомого вченого, митця, очільника української фаготової школи	60
Закопець Л.М. Історичні аспекти становлення Львівської гобойової школи в контексті мистецьких традицій Європи	64
Гундер П.М., Курілець Я.Б. Циклова комісія "Духові та ударні інструменти" Івано-Франківського музичного училища імені Д. Січинського та їх творчі кроки	68
Віятник М.Ф. Історія становлення, розвитку та творчої діяльності Тернопільського муніципального духового оркестру "Оркестра Волі" (до 30-річчя створення колективу)	79
Зіза О.О. Реалізація компетентнісного підходу до формування мисленнєвої діяльності підлітків у процесі музичного навчання	83
Сіончук О.В. Використання виконавських традицій духових оркестрів у розвитку джазового мистецтва	86
Жуковський А.Я. Становлення та функціонування класу кларнета у Рівненській дитячій музичній школі №1 імені М. В. Лисенка	90
Димченко С.С., Димченко К.С. Відділ духових та ударних інструментів Рівненської ДМШ № 2: історія та сучасність	93
Кирилишен Г.В. Історична хроніка духової інструментальної музики на Тульчинщині XVIII – поч. XXI століть	97

Гайдабура О.Д. Джазово-академічний напрямок естрадно-інструментального жанру	102
Поліщук І.П. Педагогічна концепція виконавської школи гри на трубі Григорія Белінського	105
Маругіна О.О. Значущість реконструкцій моделей поперечної флейти у Німеччині XVIII–XIX століть.....	108
Даюк Ж.Ю., Висоцький Е.В. Культурно-просвітницька діяльність відділу духових та ударних інструментів Тереховлянського коледжу культури і мистецтв	113
<i>Педагогіка та методика духового музичного мистецтва</i>	
Карп'як А.Я. Флейтове мистецтво та методичні школи.....	117
Скороходов В.П. Смысловые и содержательные особенности исполнения каденций времен барокко и венского классицизма	123
Громченко В.В. Індивідуально-практична своєрідність предмета "Методика викладання фахових дисциплін та педагогічний репертуар"	127
Горбаль Я.М. Педагогічна діяльність Миколи Колесси в контексті становлення львівської диригентської школи.....	130
Концевич О.Ю. Виконавство на трубі у сучасній парадигмі фахової методики.....	134
Цюлюпа Н.Л., Кісюк В.П. Інтенаційність військової музики, як акустичний феномен	141
Палаженко О.П., Стеліга І.М. Специфіка музично-педагогічної діяльності керівника ансамблевого колективу	145
Коробейников В.О. Специфіка формування музичного смаку у дітей молодшого шкільного віку на уроках музики	148
Пастушок Т.В. Педагогічні умови формування комунікативних здібностей майбутнього керівника оркестрового колективу	151
Марценюк Г.П. Проблеми функціонального камерного ансамблю тромбонів	154
Голобородов Д.Ю. Використання індивідуального підходу в молодших інструментальних класах початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів.....	161
Відомості про авторів	167
Презентація сучасних наукових, навчально-методичних та нотних видань духовиками України та зарубіжжя	170

УДК 13: 783. 8 (477)

ORSID 0000-0002-4692-6197

*Димченко С.С.,
Димченко К.С.,
м. Рівне*

ВІДДІЛ ДУХОВИХ ТА УДАРНИХ ІНСТРУМЕНТІВ РІВНЕНСЬКОЇ ДМШ №2: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ.

Анотація. У статті висвітлюється історія розвитку та сучасний стан відділу духових та ударних інструментів Рівненської дитячої музичної школи №2. Проаналізовано педагогічну, методичну, творчу та виховну роботи викладачів відділу. Охарактеризовано питання розвитку і вдосконалення навчально-виховного процесу.

Ключові слова: викладач, педагогічна майстерність, методика викладання, духові інструменти, ударні інструменти, музика, учень, музикант, особистість.

Annotation. Dymchenko S.S., Dymchenko K.S. Wind and percussion department of the Rivne Children's Music School No. 2: history and modernity.

In the article the history of development and the current state of the department of wind and percussion instruments of Rivne Children's Music School №2 are covered. The pedagogical, methodical, creative and educational work of the teachers of the department is analyzed. The issues of development and improvement of the educational process are characterized.

Keywords: teacher, pedagogical skills, teaching methodology, wind instruments, percussion instruments, music, student, musician, personality.

Постановка проблеми. На сторінках наукових видань приділено значну увагу видатним подіям у сфері культури і мистецтва України та зарубіжжя. Проте недостатньо уваги приділено вивченню історичного шляху становлення та розвитку відділів духових та ударних інструментів дитячих музичних шкіл Рівненщини. На наш погляд, ці питання слід розглядати з позиції інтеграції системи музичної освіти України в Європейський простір.

Метою статті є розкриття історії розвитку та сучасності відділу духових та ударних інструментів Рівненської дитячої музичної школи №2, та його вплив на формування і становлення творчого потенціалу учнів-духовиків.

Аналіз досліджень. Сучасні наукові дослідники жанру духової музики В.М. Апатський, А.Я. Карп'як, В.Т. Посвалюк, Р.А. Вовк, В.О. Богданов, П.Ф. Круль, І.С. Гишка, С.Д. Цюлюпа, Я.В. Сверлюк, В.В. Слупський, В.В. Громченко, Г.П. Марценюк та ін. здійснили ретроспективний аналіз історії становлення та перспективи розвитку духової музики в Україні. Їх праці стали фундаментальними у розкритті культурно-мистецьких процесів нашої держави. Саме аналіз цих наукових досліджень спонукав до ознайомлення з історією розвитку та сучасним станом відділу духових та ударних інструментів Рівненської дитячої музичної школи №2.

Виклад основного матеріалу. Як зазначає видатний мистецтвознавець сучасності Михайло Казінік: "Якщо ви хочете, щоб ваші діти зробили перший крок до Нобелівської премії – починайте не з фізики і не з математики, починайте з музики. Лише у величній музиці закладені всі основні коди Буття"[2, с. 3].

Музична школа – це духовна освіта дитини, це творення дитячої душі через сприйняття прекрасного.

Перші кроки на шляху музичної освіти дитина робить у музичній школі, де поряд з високою професійністю, панує атмосфера закоханості в музику та взаємоповага учнів і педагогів [3, с. 2].

Історія Рівненської дитячої музичної школи №2 розпочалась 2 січня 1974 р. Вона була створена на базі музично-хорового товариства міста Рівне. З початку під музичну школу було пристосовано приміщення по вулиці С.Разіна, 87 [5, с. 2].

Відділ духових та ударних інструментів був створений з перших днів заснування дитячої музичної школи №2. Засновниками відділу були Юхим Григорович Шапіро та Василь Андрійович Темнюк.

У 1974 р. на запрошення директора ДМШ №2 Тищенка Миколи Федоровича на базі загальноосвітньої школи №8 засновують відділ духових та ударних інструментів. В цей період починає проявлятися педагогічний талант молодих викладачів. Вони одночасно викладають весь склад інструментів духового оркестру. Результатом їх плідної діяльності став перший вдалий набір учнів на відділ, завдяки якому був створений дитячий духовий оркестр. У зв'язку з початковою

малочисельною кількістю основного контингенту учнів музичної школи, молоді викладачі В.А.Темнюк та Ю.Г. Шапіро майстерно заохочували учнів загальноосвітньої школи №8 до гри у духовому оркестрі. Репетиції починалися о 7-й годині ранку, перед уроками в загальноосвітній школі, а вже після їх закінчення діти з радістю відвідували заняття зі спецінструменту та оркестрового класу. Вже за рік наполегливої роботи, у 1975р. Василь Андрійович та Юхим Григорович провели перший звіт відділу духових та ударних інструментів ДМШ №2. Оркестр духових інструментів брав активну участь у заходах міста Рівного та області. Щоб заохотити дітей, керівництво міста забезпечувало духовий оркестр музичними інструментами, сценічними костюмами та організувало екскурсії до визначних міст Радянського союзу: Києва, Одеси, Москви, Бресту, Вільнюсу, Риги, Великого Новгороду, Ленінграду [1].

Першим завідувачем відділу духових та ударних інструментів, диригентом дитячого духового оркестру був **Шапіро Юхим Григорович** – викладач по класу духових інструментів.

Однодумцем Ю.Г. Шапіро та співзасновником відділу духових та ударних інструментів був **Темнюк Василь Андрійович** – старший викладач по класу флейти.

В 1981 році відділ очолив **Хрін Володимир Іванович** – викладач по класу духових інструментів, керівник дитячого духового оркестру (1982-1990рр.).

З 1988 -2014 рік відділ духових та ударних інструментів очолював **Сернюк Микола Васильович** – спеціаліст вищої категорії, старший викладач по класу туби.

З вересня 2014 року завідувачкою відділу духових та ударних інструментів стала спеціаліст вищої категорії, викладач по класу флейти – **Димченко Катерина Сергіївна**.

К.С. Димченко організує та популяризує всю методичну та концертну діяльність відділу.

З розширенням школи – розширювався і відділ духових та ударних інструментів. Упродовж 46 років відділ збільшився з 20 до 140 учнів, з 2 до 17 викладачів фахових дисциплін.

Педагогічний фундамент відділу духових та ударних інструментів закладено викладачами, які на високому освітньому та мистецькому рівні навчають, виховують, формують юних музикантів-духовиків.

Історія відділу духових та ударних інструментів РДМШ №2 нерозривно пов'язана з кафедрою духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ. 80% викладачів відділу є випускниками кафедри.

Серед них: **Сергій Васильович Климчик** – спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач по класу труби, директор КЗ "Рівненська дитяча музична школа № 2".

Мичко Олександр Васильович – викладач по класу духових інструментів, керівник зразкового дитячого духового оркестру (1990-1998рр.).

Потайчук Олег Оверкович – спеціаліст вищої категорії, викладач по класу кларнета та саксофона.

Протас Микола Миколайович – спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач по класу кларнета.

Радчук Василь В'ячеславович – спеціаліст вищої категорії, старший викладач по класу тромбона.

Островський Юрій Володимирович – спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, викладач по класу духових інструментів, керівник зразкового дитячого духового оркестру (1998-2017 рр.).

Ковальчук Віталій Володимирович – спеціаліст вищої категорії, старший викладач по класу ударних інструментів.

Кошин Валерій Віталійович – спеціаліст вищої категорії, викладач по класу саксофона.

Сернюк Едуард Миколайович – спеціаліст першої категорії, викладач по класу духових інструментів.

Мартинюк Петро Віталійович – спеціаліст другої категорії, викладач по класу духових інструментів.

Боровець Андрій Олександрович – спеціаліст першої категорії, викладач по класу духових інструментів, керівник зразкового духового та естрадно-джазового оркестрів.

Чорноморець Віталій Вікторович – спеціаліст першої категорії, викладач по класу труби.

Руда Тетяна Валеріївна – викладач по класу саксофона.

Козачук Ірина Русланівна – викладач по класу сопілки.

Дєєв Нікіта Сергійович – викладач по класу ударних інструментів.

Упродовж історії відділу духових та ударних інструментів РДМШ№2 працювали такі викладачі, як: В'ячеслав Криштоф – викладач по класу ударних інструментів, Василь Пастушок – викладач по класу валторни, Дмитро Полех – викладач по класу валторни, Євген Самусенко – викладач по класу кларнета, Дмитро Панасюк – викладач по класу кларнета, Микола Сверида –

викладач по класу валторни, Юрій Галанюк – викладач по класу труби, Марина Кузмічова – викладач по класу сопілки, Тарас Пастушок – викладач по класу саксофона, Сергій Туровський – викладач по класу кларнета, Ольга Фашевська – викладач по класу кларнета, Богдан Прищеп – викладач по класу сопілки, флейти, Роман Абдалов – викладач по класу саксофона.

На відділі духових та ударних інструментів РДМШ№2 функціонує велика кількість потужних учнівських творчих колективів:

Зразковий духовий оркестр, керівник – Андрій Боровець
Естрадно-джазовий оркестр, керівник – Андрій Боровець
Духовий оркестр молодших класів, керівник – Василь Радчук
Ансамбль ударних інструментів, керівник – Віталій Ковальчук
Ансамбль сопілкарів, керівник – Ірина Козачук
Ансамбль флейтистів, керівник – Василь Темнюк
Ансамбль саксофоністів, керівник – Валерій Кошин
Ансамбль саксофоністів, керівник – Олег Потайчук
Ансамбль трубачів, керівник – Микола Сернюк
Брас квінтет духових інструментів, керівник – Василь Радчук
Брас-квінтет "Родина", керівник – Юрій Островський
Ансамбль духових інструментів, керівник – Юрій Островський

Заслуженим авторитетом в Рівненській ДМШ№2 користується зразковий дитячий духовий оркестр. Він є творчою лабораторією для вихованців відділу духових та ударних інструментів. В 1996р. цей колектив здобув звання "зразкового". Високий рівень виконавства є результатом наполегливої праці оркестрантів та керівників, якими за роки існування були: Ю.Г.Шапіро, В.І.Хрін, О.В. Мичко, Ю.В. Островський, Т.В. Пастушок. Кращі традиції своїх попередників продовжує та примножує теперішній керівник духового оркестру А.О. Боровець. Духовий оркестр сприяє зростанню нових талантів та популяризації духової музики.

У 2011р. розпочав свою роботу естрадно-джазовий оркестр, керівник – випускник школи А.О. Боровець. Оркестр активно співпрацює з класом сучасної хореографії та відділом сольного співу.

Колективи відділу завжди на високому рівні представляють Рівненську ДМШ№2, виступають в різноманітних заходах школи та міста, займають призові місця на Міжнародних, Всеукраїнських, регіональних, обласних конкурсах та фестивалях.

Відділ духових та ударних інструментів постійно проводить різноманітні види концертної роботи – сольну та ансамблеву, профорієнтаційну, методичну, тематичну та лекційну, по обміну досвідом з іншими навчальними закладами. Викладачі приділяють велику увагу питанням методики викладання, а також питанням профорієнтації серед учнів та їх батьків, проводять заходи задля популяризації і розвитку духового мистецтва, разом з учнями своїх класів плідно співпрацюють з усіма відділами школи, є учасниками та солістами музичних колективів: духового, естрадно-джазового, симфонічного, народного оркестрів, грають у складі ансамблів [4, с.10].

У 2015 р.завідувачкою відділом Катериною Димченко створено сайт відділу духових та ударних інструментів з метою популяризації та профорієнтаційної роботи відділу <https://musikschool.jimdo.com/> та сторінку в соціальній мережі **facebook** <https://www.facebook.com/groups/100974363586911/>.

Викладачі відділу вдосконалюють свої навички, готують методичні доповіді, є розробниками навчальних програм зі спеціального інструменту для початкових спеціалізованих мистецьких закладів (шкіл естетичного виховання), займаються науковою роботою, друкуються у фахових виданнях та виступають з доповідями на Міжнародних науково-практичних конференціях, зокрема "Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті Національної культури України та зарубіжжя" кафедри духових та ударних інструментів ІМ РДГУ, (викладачі М.М. Протас, К.С. Димченко, Ю.В. Островський). Викладачем Ю.В. Островським видано 5 нотних збірок. Викладачі Ю.В.Островський та С.В.Климчик є членами асоціації діячів духової музики Національної всеукраїнської музичної спілки.

У 2016 р. за ініціативи завідувачки відділом Димченко К.С. був започаткований щорічний "Дебютний концерт" учнів 1 класу та підготовчої групи, який загартовує маленьких артистів та спонукає до нових виступів в подальшому.

За 45 років відділ духових та ударних інструментів закінчила ціла плеяда музикантів. Чимало з них стали лауреатами Всеукраїнських, Міжнародних конкурсів, солістами, артистами та керівниками духових оркестрів, викладачами в різних музичних навчальних закладах. А саме:

Валько Олександр (саксофон баритон) – соліст Національного президентського оркестру м. Київ, викл. М.М.Протас.

Рябоконт Михайло – підполковник, начальник оркестру, художній керівник оркестру Почесної варти Окремого Київського полку Президента України м. Київ, викл. Ю.Г.Шапіро.

Григор'єв Андрій – артист Харківського військового оркестру, викл. М.М.Протас.

Фесенко Ігор – військовий диригент м. Калуга (Росія), викл. О.О.Потайчук.

Марциновський Максим – артист оркестру Одеського оперного театру, викл. О.О.Потайчук.

Сиротюк Павло – учасник Київського брас квінтету, соліст симфонічного оркестру Національної опери України, викл. М.В.Сернюк.

Подганюк Олександр – директор Рівненського палацу культури та спорту "Хімік", викл. М.В.Сернюк.

Анчук Вадим – керівник духового оркестру Рівненського міського палацу культури "Текстильник", викл. М.В.Сернюк.

Чміль Володимир – артист Одеського театру опери та балету, викл. Ю.В.Островський.

Мартиненков Андрій – учасник гуртів "Корозія металу" м.Москва, "Мертва зона", "Адзілейтор" та "Temptation" м. Рівне. викл. В.В.Ковальчук.

Димченко Сергій – старший викладач класу ударних інструментів кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв РДГУ, артист естрадно-симфонічного оркестру Рівненського академічного українського музично-драматичного театру, викл. В.В.Ковальчук.

Дем'янюк Олександр – викладач класу ударних інструментів Рівненського музичного училища РДГУ, викл. В.В.Ковальчук.

Кашицький Руслан – директор Гошанської музичної школи, викладач по класу кларнета (2008-2010р.) викл. М.М.Протас.

Мазурок Анатолій – майор, музичний керівник, диригент військового оркестру оперативного командування "Захід" м.Рівне, викл. В.А.Темнюк.

Пушкарук Оксана – викладач по класу флейти Шепетівської ДМШ, викл. В.А.Темнюк.

Негода Ірина – артистка оркестру Рівненського академічного українського музично-драматичного театру, викл. В.А.Темнюк.

Сернюк Едуард – викладач по класу туби Рівненської ДМШ№2, викл. О.М.Островський.

Ковальчук Олена – учасниця гуртів "Onuka" та "Freedom-jazz", артистка українського академічного фольклорно-етнографічного ансамблю "Калина" м.Київ, викл. Ковальчук В.В.

Галанюк Юрій – викладач по класу труби Рівненської ДМШ№2 (2005-2011 рр.) викл. С.В.Климчик.

Боровець Андрій – викладач по класу тромбона Рівненської ДМШ№2, керівник дитячого естрадно-джазового оркестру, викл. В.В.Радчук.

Лисенко Андрій – соліст військового оркестру музичного центру сухопутних військ збройних сил України м.Чернігів, викл. М.М.Протас.

Назарук Віктор (баритон) – соліст військового оркестру оперативного командування "Захід" (м.Рівне). викл. С.В.Климчик.

Опанасюк Ірина – керівник підготовчої групи зразкового дитячого духового оркестру "Олександрія" Рівненської області, викл. В.А.Темнюк.

Криворученко Анна – викладач по класу флейти Рівненської ДМШ№1 ім. М. В. Лисенка, викл. В.А.Темнюк.

Юрій Островський – соліст естрадно-духового та симфонічного оркестрів Закарпатської обласної філармонії, викладач по класу тромбона Ужгородської школи мистецтв, викл. Ю.В.Островський.

Богак Анастасія – викладач по класу флейти в Гоцанській ДМШ, викл. В.А.Темнюк.

Деєв Нікіта – викладач по класу ударних інструментів Рівненської ДМШ№2, викл. О.В. Ковальчук.

Висновок.

Спираючись на досягнення старшого покоління і надихаючись енергією молодих, відділ духових та ударних інструментів Рівненської ДМШ №2 виконує важливу місію по залученню дітей до музичної культури України.

В такі важкі часи для України, як ніколи виникає нагальна потреба у відродженні духових оркестрів, які надихають людей на нові звершення, патріотизм та віру в перемогу, для підтримки духу Українського Народу.

Література

1. Архівні документи Рівненської дитячої музичної школи №2.
2. Казінік М.С. Таємниці геніїв / М.С. Казінік. – Київ. – "Мистецтво". – 2016. – 320 с.
3. Климчик С.В. Рівненський дитячий музичній школі №2 – 45років / С. В. Климчик. – Рівне. – ФОП Опанасик В. Л.. – 2019. – 45 с.
4. Марченко В.В. Музичній школі №2 – 35 років / В. В. Марченко. – Рівне. – ВАТ "Рівненська друкарня". – 2009. – 18 с.
5. Тищенко М.Ф. Дитячий музичній школі №2 – 25 років / М.Ф.Тищенко. – Рівне. – ВАТ "Рівненська друкарня". – 1999. – 20 с.

УДК 785.12(477.44) "17/21" (091)

ORCID 0000-0002-3428-4414

**Кирилишен Г.В.,
м. Тульчин**

ІСТОРИЧНА ХРОНІКА ДУХОВОЇ ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ МУЗИКИ НА ТУЛЬЧИНЩИНІ XVIII – поч. XXI СТОЛІТЬ

Анотація. У статті висвітлюється розвиток духових оркестрів в місті Тульчині на протязі майже 3-х століть (XVIII – XXI ст.). Перебування двох країн-завойовників у місті та вплив різних загарбників на розвиток інструментальної музики. Центр дислокації II російської армії, 9-ї Кримської кавалерійської дивізії, 49 артилерійської бригади реактивної артилерії з двома оркестрами (під керівництвом Є. Волошина) відіграли значну роль на розвиток духової інструментальної музики в місті та за його межами. Відкриття у